

Trygghet- och likabehandlingsplan mot diskriminering och kränkande behandling för Vuxenbildningen i Hedemora 2022-2023

TRYGGHET- OCH LIKABEHANDLINGSPLANEN GÄLLER FÖR ALLA ELEVER INOM GRUNDLÄGGANDE
VUXENUTBILDNING (FLEXEN), GYMNASIAL VUXENUTBILDNING (FLEXEN), YH-
BEHANDLINGSPEDAGOGUTBILDNINGEN, SAMHÄLLSORIENTERING, SÄRSKILD UTBILDNING FÖR
VUXNA (SÄRVUX) OCH UTBILDNING I SVENSKA FÖR INVANDRARE (SFI) I HEDEMORA KOMMUN.

Innehåll

Kontaktuppgifter	1
Vår vision	2
Bakgrund	2
Roller i Vuxenutbildningens trygghet- och likabehandlingsarbete	3
<i>Huvudmannens ansvar</i>	3
<i>Rektors ansvar</i>	3
<i>Personalens ansvar</i>	3
<i>Elevernas ansvar</i>	4
Trivsel	4
<i>Ordningsregler gällande rökning, droger och alkohol</i>	4
<i>Trivselregler</i>	4
Uppföljning och utvärdering av föregående års trygghet- och likabehandlingsplan	4
<i>Uppföljning och utvärdering</i>	<i>Fel! Bokmärket är inte definierat.</i>
<i>Information om trygghetsarbetet</i>	5
<i>Elevernas delaktighet i trygghetsarbetet</i>	5
<i>Elevers rättighet till stöd när den känner sig kränkt.</i>	7
Kartläggning och nulägesanalys	8
Mål och konkreta åtgärder för att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter	9
<i>Kön</i>	9
<i>Könsöverskridande identitet eller uttryck</i>	9
<i>Etnisk tillhörighet</i>	10
<i>Religion eller annan trosuppfattning</i>	11
<i>Funktionsnedsättning</i>	12
<i>Sexuell läggning</i>	13
<i>Ålder</i>	13
Förebygga kränkande behandling	15
Upptäcka	16
Om elev kränkt elev	16
Om personal kränkt elev	16
Rutiner för utredning, åtgärder, dokumentation och uppföljning	16
Uppföljning och utvärdering av trygghetsplanen	18
<i>Utvärdering</i>	18
Alla elever har samma rättigheter i skolan	19
Vad betyder orden?	19

Kontaktuppgifter

Rektor Mostafa Geha, 0225-345 62, e-post: mostafa.geha@hedemora.se

Samordnare SFI Anna-Lena Davidsson, 0225-344 49, anna-lena.davidsson@hedemora.se

Arbetslagsledare VO och behandlingspedagogutbildningen Indira Dimac, 0225-346 17, indira.dimac@hedemora.se

Vår vision

På Vuxenutbildningen i Hedemora ska alla känna sig väl bemötta, trygga och respekterade, utifrån demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna.

Bakgrund

Från och med 1 januari 2009 regleras likabehandlingsarbetet i:
Diskrimineringslagen 2008:567

6 kap. i Skollagen (2010:800).

En likabehandlingsplan enligt 3 kap. 16 § diskrimineringslagen (2008:567) och en plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen (2010:800) ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet där planen gäller. Utformningen och omfattningen av elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Förordning (2011:681).

Diskrimineringslagen ska verka mot diskriminering vad gäller:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Att främja likabehandling handlar bland annat om att skaffa sig kunskaper kring varje specifik diskrimineringsgrund och det som utgör kränkande behandling. Dokumentet innefattar planen mot kränkande behandling och likabehandlingsplan.

Roller på Vuxenutbildningen i Hedemora trygghet- och likabehandlingsarbete

Huvudmannens ansvar

- Hedemora kommun är ansvarig för att det upprättas en plan för de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever och att dessa genomförs.
- Hedemora kommun är ansvarig för att personalen fullgör sina skyldigheter enligt lagen.
- Hedemora kommun är skyldig att snabbt utreda anmäld kränkning.

Rektors ansvar

- På Vuxenutbildningen är det rektor som är ansvarig för att en Trygghet- och likabehandlingsplan upprättas och i den ska det tydligt framgå vilka åtgärder och aktiviteter som genomförs.
- Vuxenutbildningens Trygghet- och likabehandlingsplan ska upprättas en gång om året och under året kontinuerligt utvärderas och utvecklas i samråd med personal och elever, på arbetsplatsträffar, elevrådsmöten och i klassrum.
- Vid introduktion av ny personal ska rektor informera om Vuxenutbildningens Trygghet- och likabehandlingsplan.
- När rektor får kännedom om att en elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling ska det omgående anmälas till huvudmannen. Uppföljning sker enligt skollagen.

Personalens ansvar

- Personalen på Vuxenutbildningen ska vara delaktiga i arbetet med Trygghet- och likabehandlingsplanen samt följa den.
- Personalen ska vara medveten om de normer och värderingar som de förmedlar. De ska respektera och bemöta andra på det sätt som förväntas utifrån demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna.
- Vid introduktion av nya elever och kontinuerligt ska personalen informera om Vuxenutbildningens Trygghet- och likabehandlingsplan på ett utifrån elevgrupp lämpligt sätt.
- Vid kännedom om kränkande behandling ska personalen omgående aktivt reagera och agera.
- Personalen ansvarar för att dokumentera misstänkt kränkning och vidtagna åtgärder.
- Personalen ser till att rektor får kopia på dokumentationen.

Elevernas ansvar

- Eleverna på Vuxenutbildningen ska vara delaktiga i arbetet med Trygghet- och likabehandlingsplanen samt följa den.
- Eleverna ska reflektera över egna normer och värderingar. De ska bemöta andra på ett respektfullt sätt utifrån demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna.
- Eleverna vid Vuxenutbildningen ska berätta för personalen när det förekommer misstänkt kränkande behandling.
- Eleverna ska vara delaktiga i utformning av trivselregler, samt respektera och följa trivsel- och ordningsregler.

Trivsel

Ordningsregler gällande rökning, droger och alkohol

- Förbudet att röka, använda droger och dricka alkohol inom skolans område
- Förbudet att komma till skolan påverkad av droger eller alkohol

Trivselregler

Dessa regler är framtagna genom elevrådet.

Klassrum:

- Ha mobilen på ljudlös eller avstängd under lektion
- Säg till din lärare om du väntar på ett viktigt samtal
- Använd inte parfym
- Respektera allas åsikter. Undvik politiska och religiösa diskussioner.
- Prata inte högt på lektioner och raster för att det ska vara lugnt.
- När du lånar böcker, lämna tillbaka dem hela och fina. Glöm inte CD-skivan.
- Kom i tid till lektioner och var väl förberedd
- Inga ytterkläder i klassrummet
- Ej privat marknadsföring i skolan

Köket:

- Diska och håll rent efter dig i köket

Datasalen:

- När du använder datorer och Ipads gör rent dem efter dig

Information om trygghetsarbetet

Mål: All personal och alla elever ska få information om Trygghet- och likabehandlingsplanen och de lagar som ligger till grund för planen.

Aktiviteter för att nå målen

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
Likabehandlingsgruppen går igenom planen med all personal	Vid första arbetsplatsträffen efter planens fastställande	Rektor och likabehandlingsgruppen.
Information till nyanställda	Vid anställningens början	Rektor
Information till nya elever	Vid första lämpliga introduktions- och/eller lektionstillfälle	Rektor
Planen finns på Vuxenutbildningens hemsida	Alltid	Rektor och ansvarig för hemsida
Planen finns på verksamhetens olika anslagstavlor i respektive hus	Alltid	Ansvarig personal i respektive hus
Information till eleverna	Fortlöpande	Rektor och ansvarig pedagog

Utvärdering: *Tidpunkt:* Kontinuerligt under hela året med avslut i december **Ansvarig:** *Rektor*

Elevernas delaktighet i trygghetsarbetet

Mål: Eleverna ska vara delaktiga i verksamhetens trygghetsarbete

Aktiviteter för att nå målen

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
Ansvarig personal går igenom och diskuterar planen med eleverna	Integrera kontinuerligt i undervisningen	Ansvarig personal
Eleverna informeras om ordningsreglerna	Vid kursstart	Ansvarig pedagog

Eleverna är med på olika sätt och konkretiserar innehållet i planen	Under studietiden	Ansvarig personal
Trivsel och ordningsregler finns i klassrummet		Ansvarig personal

Utvärdering av 2019 års arbete

Personalen har kontinuerligt arbetat med planen i undervisningen, och med elevinflytande i klasserna.

Elevers rättighet till stöd när den känner sig kränkt.

Mål: Eleven får stöd när den känner sig kränkt

Aktiviteter för att nå målen:

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
Eleverna ska känna till vem de kan vända sig till vid kränkning	Vid kursstart	All personal
Eleverna ska känna till vem som är rektor och hur rektor nås	Vid kursstart	Rektor
När ett ärende kommer till personalens kännedom inleds en utredning	Senast följande dag efter att ärendet kommer till skolans kännedom	Ansvariga pedagoger och rektor.

Utvärdering av 2019 års arbete

Inget ärende om kränkning uppkom under 2019.

Kartläggning och nulägesanalys

Mål med kartläggning: Att undersöka om diskriminering och kränkande behandling förekommer på skolan

Aktiviteter för att nå målen

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
Samtal kring de sju diskrimineringspunkterna	Fortlöpande i undervisningen	Ansvarig pedagog och rektor
Personal deltar i utvärdering och revidering av planen	Kontinuerligt	All personal
Eleverna deltar vid utvärdering av trygghetsarbetet	Resultatet av den årliga elevenkäten diskuteras i grupperna	Ansvarig pedagog
Eleverna svarar på enkät om inflytande och pedagogiskt ledarskap	En gång per år	Ansvarig pedagog, samordnare SFI och utbildningsledare (YH)
Eleverna svarar på enkät om trygghet och trivsel	En gång per år	Ansvarig pedagog, samordnare SFI och utbildningsledare (YH)
Rapporterade kränkningar och vidtagna åtgärder dokumenteras och diarieförs	Vid aktuellt ärende	Rektor
Analys av rapporterade kränkningar och vidtagna åtgärder som dokumenterats och diarieförts	Inför utvärdering och revidering av ny plan	Rektor
Personalen gör en genomgång av skolans rutiner och regler för att förhindra strukturell och indirekt diskriminering	Fortlöpande under året	All personal

Personalen dokumenterar iakttagelser och reflektioner kring likabehandling. Ex. iakttagelser i klassrum, lärarens roll...	Fortlöpande	All personal
---	-------------	--------------

Utvärdering av 2019 års arbete

Diskussioner kring trygghet- och likabehandling och inflytande har förts i klasserna.

Mål och konkreta åtgärder för att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter

Kön

Mål: Ingen ska bli diskriminerad eller kränkt p.g.a. sitt kön. Vi ska ha en verksamhet som genomsyras av jämställdhet. Alla pedagoger ska sträva efter att alla elever får lika mycket talutrymme och behandlas lika i klassrummet.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Mål: Alla elever ska känna sig trygga i sin könsidentitet. Alla elever ska förstå och acceptera att det inte är tillåtet att uttrycka sig kränkande vad gäller könsöverskridande identitet och uttryck.

Främjande aktiviteter

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
Personalen planerar verksamheten utifrån ett jämställdhetsperspektiv	Kontinuerligt	All personal
Personalen ger alla elever lika stort talutrymme i klassrummet.	Kontinuerligt	Ansvarig personal i klassrummet
Personalen ger alla elever lika stort inflytande och utrymme i verksamheten	Kontinuerligt	Ansvarig personal

Diskutera könsroller, jämställdhet och relationer	Kontinuerligt	Ansvarig personal
Informera om och medvetandegöra könsroller	Kontinuerligt	Ansvarig personal
Arbeta med material som exempelvis filmer och texter som belyser könsroller, genus och kulturmönster i den svenska samhällsutvecklingen	Regelbundet i undervisningen med varje grupp	Ansvarig personal
Rörelsepass för samtliga SFI-elever samt personal oberoende av kön, ålder, religion etc.	En gång i veckan	Ansvarig personal

Utvärdering av 2019 års arbete

Arbetet har genomförts i grupperna. Rörelsepassen har varit mycket uppskattade och fortlöper under 2020.
--

Etnisk tillhörighet

Mål: På Vuxenutbildningen i Hedemora ska alla, elever och personal, känna sig väl bemötta, trygga och respekterade utifrån den demokratiska värdegrund som den svenska skolan vilar på.

Främjande aktiviteter

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
I undervisningen på Särsvux pratar vi om och visar vilka likheter och olikheter som finns mellan människor	Integrerat i undervisning	Ansvarig pedagog

På Vuxenutbildningen jobbar vi informativt med att påvisa alla människors lika värde oavsett etnisk tillhörighet	Integrerat i undervisningen	Ansvarig pedagog
Personalen ansvarar vid behov för gruppindelningar i undervisningen för att motverka större grupperingar utifrån etnicitet och språk	Integrerat i undervisningen	Ansvarig pedagog

Utvärdering av 2019 års arbete

Arbetet har genomförts i grupperna.

Religion eller annan trosuppfattning

Mål: Alla ska ha samma rättigheter, oavsett religion eller annan trosuppfattning utifrån den demokratiska värdegrund som den svenska skolan vilar på.

Främjande aktiviteter

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
Vi informerar om förväntad tolerans utifrån skolans trivselregler och den demokratiska värdegrunden	Samhällsorientering och kontinuerligt i undervisningen	Ansvarig pedagog med tolk, i undervisningen utan tolk
Vi informerar om att det finns personer med olika religion, annan trosuppfattning samt personer utan trosföreställning	Samhällsorientering och kontinuerligt i undervisningen	Ansvarig personal med tolk, i undervisningen utan tolk

Personalen ansvarar vid behov för gruppindelningar i undervisningen för att motverka större grupperingar utifrån religion eller annan trosuppfattning	Integrerat i undervisningen	Ansvarig personal
---	-----------------------------	-------------------

Utvärdering av 2019 års arbete

Arbetet har genomförts under året.

Funktionsnedsättning

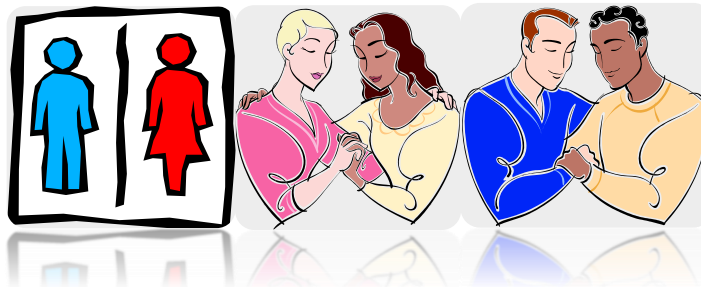
Mål: Alla ska ha samma rättigheter och möjligheter oavsett funktionsnedsättning. Alla elever och personal med funktionsnedsättning ska känna sig trygga i mötet med andra på skolan.

Främjande aktiviteter

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
Vi utgår från eleven med funktionsnedsättning när aktiviteter planeras	Vid planering av verksamheten	All personal
Skollokaler ska vara tillgängliga för alla med funktionsnedsättning och utrustade med nödvändiga hjälpmedel	Kontinuerligt	Rektor
Undervisningen ska vara anpassad för alla, t.ex. genom att planera in pauser, ge extra tid	I den dagliga verksamheten	Ansvarig pedagog samt rektor
Se över våra lokaler så att de är anpassade för funktionsnedsättningar, t.ex. hörslingor, hjälpmedel vid synnedsättning, anpassningar för fysisk funktionsnedsättning	Vid terminsstart	Pedagogerna och sedan vidare till rektor
Aktivitetsdagar planeras utifrån elever med funktionsnedsättning. Olika alternativ erbjuds så att alla kan delta på lika villkor. Alternativen planeras i samråd med eleverna.	Vid aktivitetsdagar	Ansvarig pedagog

Eleverna erbjuds möjlighet att berätta om en eventuell funktionsnedsättning	Vid ansökningstillfället och kursstart	SYV, samordnare SFI och ansvarig pedagog
Information om psykisk ohälsa och vart man kan vända sig för hjälp	Samhällsorientering	Asylhälsan och andra aktörer vi samverkar med
En temadag såsom "Rocka sockorna" och/eller visning av filmen "Hur många lingon finns det i världen"	Mars	Ansvarig pedagog

Utvärdering av 2019 års arbete

filmen "Hur många lingon finns det i världen" visades och följdes upp genom diskussioner före och efter filmen.

Sexuell läggning

Mål: Att förmedla samhällets värdegrund till eleverna och rätten till likabehandling oavsett sexuell läggning.

Främjande aktiviteter

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
Diskutera olika familjebildningar	Kontinuerligt i undervisningen	Ansvarig personal
Information om människors rättigheter oavsett sexuell läggning eller könsidentitet i Sverige	Kontinuerligt i undervisningen	Ansvarig pedagog

Utvärdering av 2019 års arbete

Arbetet har genomförts under året.

Ålder

Mål: Ingen ska bli diskriminerad eller kränkt p.g.a. sin ålder.

Främjande aktiviteter

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
När vi planerar verksamheten ska personalen se till så att ingen utesluts från verksamheten pga. ålder	Vid planering av verksamheten	All personal

Förebygga kränkande behandling

Mål: Alla elever ska känna sig trygga i skolan med de andra eleverna och personalen, på lektioner och raster.

Främjande aktiviteter:

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
Eleverna på Flexen, SFI, Särvux, YH och yrkesutbildningar ska informeras om skolans ordningsregler	Fortlöpande samt vid kursstart	Ansvarig personal
Personalen ansvarar vid behov för gruppindelningar	Vid behov	All personal
Planen är en stående punkt på arbetsplatsträffar	Varje möte	Rektor och ansvarig personal
Jobba med att medvetandegöra eleverna på Särvux vad som är ok/inte ok i mötet med andra elever, för att undvika att elever kränker andra elever	Återkommande på regelbunden basis	Ansvarig personal
Pedagogen har ansvar för att det är arbetsro i klassrummet	Vid klassrumsarbete	Ansvarig pedagog
All personal är väl bekant med skolans ordningsregler och konsekvent i sitt handlande	Kontinuerligt	All personal

Utvärdering av 2019 års arbete

Arbetet med elevernas inflytande och trygghet- och likabehandling har gjorts i klasserna under året samt genom enkät.

Upptäcka

Mål: På Vuxenutbildningen i Hedemora ska vi aktivt arbeta mot diskriminering och kränkande behandling. Detta ska präglade hela verksamheten.

Främjande och förebyggande aktiviteter:

All personal i skolan ska arbeta för att främja likabehandling och för att motverka diskriminering. Personalen visar konsekvent att vi inte accepterar intolerans t. ex. genom att genast reagera när sådant händer.

Om elev kränkt elev

Om du som elev blir illa behandlad, känner dig utsatt eller otrygg, tala med en personal på skolan som du känner förtroende för, och berätta vad du upplevt. Berätta också gärna om du ser att en annan elev på skolan far illa.

Om personal kränkt elev

Om du som elev blir illa behandlad eller kränkt av en personal, tala med någon annan personal på skolan som du känner förtroende för. Du kan också vända dig till rektor.

Rutiner för utredning, åtgärder, dokumentation och uppföljning

När ett ärende kommer till vår kännedom inleds normalt redan samma dag eller senast följande dag en utredning och det beslutas om vilka lärare som ansvarar för arbetet.

Arbetsgång vid misstänkt kränkande behandling.

1. Vid misstanke om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling kontaktar den som får kännedom om saken närmast berörd personal på Vuxenutbildningen i Hedemora.
2. Personalen initierar utredning och samtal med berörda elever snarast, helst samma dag.
3. Dokumentationen beskriver vad som har hänt, vilka som var inblandade, vilken överenskommelse som gjordes, när uppföljning ska ske samt av skolan vidtagna åtgärder. Dokumentations mall finns som bilaga och under gemensam (G:).

4. Samtalen ska leda till en överenskommelse om hur kränkningen inte ska upprepas.
5. Personalen kontaktar och överlämnar dokumentationen till rektor.
6. Uppföljning ska alltid ske inom 2 veckor. Uppföljningen skrivs in i tidigare upprättad handling.
7. Om problemet inte upphör meddelas rektor, som har ansvar för fortsatta åtgärder. Detta leder till samrådsmöte med berörda parter, men kan också leda till avstängning eller polisanmälan.
8. Varje ärende dokumenteras och handläggningen utvärderas av ansvarig personal.

Arbetsgång vid anmälan om att en personal kränkt elev på Vuxenutbildningen i Hedemora

1. Rektor eller annan personal lämnar omgående en rapport till förvaltningsledningen. En utredning påbörjas samma dag eller senast dagen efter det att ärendet uppstått.
2. Rektor genomför ett samtal med berörd elev. Med i rummet finns även en sekreterare, vilken har rollen som observatör.
3. Rektor genomför samtal med berörd personal. Personalen informeras om rätten att anlita ett fackligt ombud som stöd.
4. En rapport formuleras där en analys och en bedömning ska finnas med. Vid behov upprättas en handlingsplan.
5. Förvaltningsledningen informeras om den bedömning som rektor gjort.
6. Rektor tar i samråd med förvaltningsledningen ställning till om fackligt ombud ska informeras.
7. Rektor följer upp ärendet med eleven och personalen var för sig, först två gånger med en veckas mellanrum och därefter en gång i månaden vid två tillfällen.
8. Utredning, handlingsplaner och samtal dokumenteras.

Om problemet inte blir löst av verksamheten kan eleven vända sig till:

 Barn- och elevombudet 08-586 080 00, beo@skolinspektionen.se,
<http://www.skolinspektionen.se/sv/BEO/>

 08-120 20 700, do@do.se, www.do.se

 Skolinspektionen 08-586 080 00, www.skolinspektionen.se

Uppföljning och utvärdering av trygghetsplanen

Uppföljning - Datainsamling

Aktivitet	Tidpunkt	Ansvar
Elevenkät	En gång per år	Samordnare SFI, utbildningsledare (YH) samt pedagoger
Dokumentation av händelser	När händelse inträffat	Ansvarig personal
Pedagogiska planeringar	Inför arbeten med eleverna	Ansvarig pedagog
Minnesanteckningar från arbetsplatsträffar	Kontinuerligt	Personalen
Uppföljning av tidigare års plan genom anteckningar från olika aktivitetens genomförande	Kontinuerliga anteckningar efter aktivitet i planen. Uppföljning på studiedagen i november	All personal

Utvärdering

Aktivitet	Tidpunkt	Ansvar
Utvärdering av material och aktiviteter	Efter en aktivitetens genomförande	Ansvarig personal

Alla elever har samma rättigheter i skolan

Kvinnor och män oavsett könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder har alla samma rättigheter i skolan. Ingen människa får utsättas för kränkande behandling. I Diskrimineringslagen står det att ingen människa får behandlas sämre än någon annan på grund av deras kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Vad betyder orden?

Diskriminering

Diskriminering är när en människa blir sämre behandlad än någon annan på grund av dennes kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering kan ske om alla behandlas lika. En regel eller rutin i skolan kan verka neutral, men kan missgynna någon elev på ett sätt som har samband med kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning och ålder.

Etnisk tillhörighet

Etnisk tillhörighet är när människor tillhör en grupp med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter. Alla kan därför bli utsatta för etnisk diskriminering. Det är individen själv som bestämmer sin eller sina etniska tillhörigheter.

Funktionsnedsättning

Funktionsnedsättning är bestående fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en människas sätt att fungera. Funktionsnedsättningen kan bero på skador eller sjukdomar. Skador eller sjukdomar som fanns vid födseln eller som har uppstått senare i livet. Det är något som en person har, inte något som en person är. Funktionsnedsättning kan märkas mer eller mindre i olika situationer. Det kan vara till exempel utvecklingsstörning, dyslexi, hörsel- eller synnedsättning, ADHD, Asperger syndrom, Down syndrom och mycket annat.

Hot

Hot är att säga till någon att något obehagligt kommer att hända om personen inte gör som man säger.

Jämlikhet

Jämlikhet är när alla människor har lika rättigheter och möjligheter.

Jämställdhet

Jämställdhet är när kvinnor och män har samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter inom livets alla områden.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är när en människa gör något mot någon annan för att kränka den andra personens värdighet. Det kan vara att retas, slag eller knuffar. Det kan vara hot, svordomar eller fula namn. Det kan vara att någon inte får vara med, grimaser när någon pratar, himla med ögonen eller att alla går när en viss person kommer. Det kan vara dumma teckningar, lappar, sms, fotografier eller meddelanden på internet. Det kan vara att någon gör sig rolig på någon annans bekostnad. Andra exempel på kränkande behandling kan vara nedsättande ryktesspridning eller förlöjliganden.

Det finns även kränkningar som är brottsliga handlingar, såsom olaga hot, hets mot folkgrupp och ofredande.

Det finns andra beteenden som av en elev kan uppfattas som kränkande, men som är en befogad tillrättavisning som har till syfte att upprätthålla ordning och god miljö. Detta är inte förbjudet i elevskyddslagen

Kön

Kön är om du är kvinna eller man.

Könsidentitet eller könsuttryck

Könsidentitet eller könsuttryck är en persons identitet eller uttryck i form av kläder, kroppsspråk, beteende eller annat liknande förhållande med avseende på kön. Alla människor har könsidentitet och könsuttryck.

Likabehandling

Likabehandling är att alla elever har rätt att vara sig själva och bli behandlade med respekt av andra elever och personal. Respekten för alla människors lika värde är grunden i de mänskliga rättigheterna och ska främjas i skolan.

Rasism

Rasism är att någon tycker att vissa människor är mindre värda än andra bara för att de har en viss hudfärg, kommer från ett visst land eller att de har en särskild kultur.

Religion och annan trosuppfattning

Religion är tron på en gud eller högre makt. Tro som buddism, ateism och agnosticism är jämförbara med religion och omfattas av begreppet annan trosuppfattning.

RFSL

RFSL är Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoners och queeras rättigheter

Sexuell läggning

Sexuell läggning är att vara bisexuell, heterosexuell eller homosexuell. Bisexuell är när någon kan bli kär i både en kvinna och en man. Heterosexuell är när en kvinna är kär i en man och när en man är kär i en kvinna. Homosexuell är när en kvinna är kär i en kvinna och när en man är kär i en man.

Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier är kränkningar som har med sex eller sådant som anspelar på sex att göra. Det kan vara ovälkomna beröringar och sexuell jargong.

Tillgänglighet

Tillgänglighet är att alla människor kan vara med på lika villkor i samhället. Det viktigt att skolan är tillgänglig. Information, lokaler och verksamheter ska anpassas så att alla kan ta del av dem, oavsett om man har en funktionsnedsättning eller inte.

Trakasserier

Trakasserier är när en människa kränker någon annans värdighet och det har att göra med kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Det kan vara att retas, frysa ut någon, slag eller knuffar. Det kan vara hot, svordomar eller fula namn. Det kan vara att någon inte får vara med, grimaser när någon pratar, himla med ögonen eller att alla går när en viss person kommer. Det kan vara dumma teckningar, lappar, sms, fotografier eller meddelanden på internet. Det kan vara att någon gör sig rolig på någon annans bekostnad.

Trivsel

Trivsel är när du har trevligt och känner dig nöjd och belåten.

Trygghet

Trygghet är när du är trygg- Du känner dig lugn och säker. Du är *inte* orolig.

Våld

Våld är att göra någon illa.

Ålder

Ålder är hur gammal du är.